

IES CANIDO – INFORMACIÓN BÁSICA DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Materia	LINGUA E LITERATURA GALEGA	Nivel	4º ESO
Profesor/a	VITORIA SALGADO BASOA	Curso	2020-2021

OBXECTIVOS e CONTIDOS

	OBXECTIVOS	CONTIDOS*
1ª AVA	a) Identificar as ideas principais dun texto narrativo e elaborar resumos, esquemas... b) Expresarse oralmente con corrección. c) Recoñecer a diferente tipoloxía textual e crear textos diferentes, centrándose nos d) textos biográficos e autobiográficos e) Construír campos semánticos e familias léxicas, diferenciando palabras patrimoniais, cultas e semicultas. f) Diferenciar e identificar as categorías gramaticais. g) Diferenciar sílabas, ditongo, tritongo e hiato. Coñecer as regras de acentuación h) Valorar a importancia das Irmandades da Fala e do movemento agrario i) Identificar os elementos temáticos e estruturais presentes na obra de Ramón Cabanilla j) Coñecer o labor realizado polos membros da Xeración Nós, e polas vangardas. k) Coñecer a literatura galega no exilio: Poesía, narrativa e teatro. l) Valorar o galego como lingua propia de Galicia, respectar a a diversidade lingüística da península, e coñecer a situación lexislativa na que se atopa as linguas. m) Empregar as tecnoloxías da información e a comunicación .	1. Lingua e texto: Adecuación, Coherencia, Cohesión 2. Léxico: Polisemia e homonimia. Sinonimia e Antonimia. Hiperonimia, hiponimia e cohiponimia. 3. Gramática: Comunicación, lingua e disciplinas lingüísticas. Substantivo / Adxectivo. Pronome persoal / Artigo / Demostrativo / Posesivo .Identificador / Cuantificador / Numeral / Relativo / Interrogativo e exclamativo 4. Ortografía: Acentuación e Puntuación 5. Lingua e sociedade: Plurilingüismo. Diversidade lingüística na Península Ibérica. O galego e a lusofonía. A lingua galega nas leis. 6. Literatura: A literatura galega desde comezos do século XX ata 1936
	OBXECTIVOS	CONTIDOS

<p>2ª AVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Profundar nos diferentes tipos de texto que servirán de modelo para a creación de producións propias. b) Comprender e utilizar os mecanismos de derivación, composición, siglas... c) Recoñecer as formas verbais nun texto e coñecer a súa conxugación. Recoñecer tamén os adverbios, preposicións e conxuncións. d) Identificar as diferentes funcións sintácticas e analizar e os diferentes tipos de frase. e) Identificar a situación de linguas en contacto: bilingüismo e diglosia, así como o proceso de normalización e normativización da lingua galega. f) Coñecer e rexeitar os prexuízos lingüísticos. g) Coñecer o contexto social, cultural e lingüístico dos anos de posguerra. h) Comprender os intentos de activación da vida cultural galega tras a guerra civil por parte da editorial Galaxia e polos núcleos culturais da Posguerra. i) Comprender os textos máis representativos de Cunqueiro e valorar a importancia cultural que tivo a obra de Ánxel Fole j) Coñecer os cambios que se deron no contexto social e cultural na Galiza de 1960 ao 1975. k) Coñecer os principais aspectos literarios de Celso Emilio Ferreiro, da Nova Narrativa Galega, de Neira Vilas, Méndez Ferrín, Carlos Casares e Mª Xosé Queizán. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Lingua e texto: Estruturas dialogada e monologada. Estrutura narrativa. Estrutura descritiva. Estrutura persuasivo-argumentativa 2. Léxico: Holonimia e metonimia. Abreviación, abreviatura e símbolo. Composición. Derivación 3. Gramática: Verbo. Adverbio. Preposición. Conxunción. Sintaxe 4. Ortografía: Uso dalgunhas vogais e de b/v. Uso de h e de s/x. Uso doutras consoantes. Grupos consonánticos 5. Lingua e sociedade: Situación sociolingüística do idioma galego. Conflito lingüístico e diglosia. Planificación lingüística. Preconceptos lingüísticos e Variedades lingüísticas 6. Literatura: A literatura galega desde 1936 até o 1975
OBXECTIVOS		CONTIDOS
<p>3ª AV A</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Identificar os préstamos, as onomatopeas, as palabras tabú e os eufemismos. b) Identificar os cultismos e latinismos, como procedementos de formación de palabras. c) Identificar palabras homónimas e parónimas. d) Recoñecer e sabe empregar as diferentes variedades lingüísticas e) Coñecer e identificar e analizar as cláusulas simples e complexas, as oracións coordinadas e as bipolares, así como as subordinadas substantivas, adxectivas e adverbiais. f) Posuír unha perspectiva xeral da historia da lingua galega desde comezos do XX ata a guerra civil. Analizar os cambios sociais que se deron no panorama social e cultural galego durante a época dos anos 60. g) Coñecer e analizar os cambios sociais que se produciron en España e en Galicia desde o 1975 ata a actualidade. h) Analizar o novo estatus legal acadado pola lingua galega e coñecer as consecuencias que tivo para a nosa literatura. i) Recoñecer as principais liñas e autores que salientan na poesía dos anos 80. j) Analizar os factores que permitiron a consolidación da literatura infantil e xuvenil. k) Analizar a importancia do auxe da produción dramática en Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Lingua e texto: Estrutura persuasivo-argumentativa. Estrutura expositivo-explicativa e estrutura obrigativo-instrucional. 2. Léxico: Neocomposición. Sigla, acrónimo e amálgama. Estranxeirismo, cultismo e latinismo. Onomatopea, palabra tabú e eufemismo. 3. Gramática: Sintaxe . 4. Ortografía: Grupos consonánticos 5. Lingua e sociedade: Variedades lingüísticas . Historia da lingua galega (I): a lingua galega de 1916 a 1936. Historia da lingua galega (II): a lingua galega de 1936 a 1975. Historia da lingua galega (III): a lingua galega de 1975 á actualidade. 6. Literatura: A literatura galega desde o 1975 até actualidade

CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE e MÍNIMOS ESIXIBLES

	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	MÍNIMOS ESIXIBLES
1ª AV A	<p>a) Identifica as ideas principais dun texto narrativo e elabora resumos, esquemas... tendo en conta a corrección lingüística e a presentación coidada.</p> <p>b) Pode expresarse oralmente con corrección.</p> <p>c) Recoñece a diferente tipoloxía textual e pode crear textos diferentes, centrándose nos textos biográficos e autobiográficos</p> <p>d) Constrúe campos semánticos e familias léxicas,</p> <p>e) Diferencia as categorías gramaticais.:Substantivo (xénero e número), adxectivo, determinantes e pronomes.</p> <p>f) Diferencia as sílabas, ditongo, tritongo e hiato. Coñece e aplica as regras de acentuación así como o uso de maiúsculas e minúsculas.</p> <p>g) Valora a importancia das Irmandades da Fala e do movemento agrario na historia de Galicia.</p> <p>h) Identifica os elementos temáticos e estruturais presentes na obra de Ramón Cabanillas. A Xeración Nós. As Vangardas e a literatura galega no exilio.</p> <p>) Valora o galego como lingua propia de Galicia.</p> <p>) Respecta a diversidade lingüística da península, e coñece a situación lexislativa na que se atopa as linguas.</p> <p>k) Emprega as tecnoloxías da información e a comunicación .</p>	<p>- Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral</p> <p>- Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.</p> <p>- Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.</p> <p>- Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).</p> <p>- Recoñece e usa correctamente substantivos, adxectivos, determinantes e pronomes.</p> <p>-Coñece e aplica as regras de acentuación.</p> <p>- Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo .</p> <p>- Valora o plurilingüismo como riqueza cultural da humanidade .</p> <p>- Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística</p> <p>- Coñece os autores das Irmandades da Fala e de Nós así como as características das súas obras.</p>	<p>-Escribir con corrección ortográfica e gramatical.</p> <p>-Expresarse oralmente con corrección ortográfica e léxica</p> <p>-Recoñecer as categorías gramaticais.</p> <p>-Recoñecer os os ditongos, tritongos e hiatos e emprega correctamente as regras de acentuación.</p> <p>-Coñecer as etapas e autores destacados da literatura galega desde comezos do XX ata o 1936.</p> <p>-Coñecer e respectar a diversidade lingüística da península, e a situación lexislativa na que se atopan as diferentes linguas.</p>
2ª AV A	<p>a) Profundiza nos diferentes tipos de texto que servirán de modelo para a creación de producións propias.</p> <p>b) Comprende e utiliza os mecanismos de derivación, composición, siglas acrónimos, abreviaturas e símbolo.</p> <p>c) Recoñece as formas verbais nun texto e coñece a súa conxugación.</p> <p>d) Recoñece e identifica os adverbios, preposicións e conxuncións.</p> <p>e) Coñece e identifica as diferentes funcións sintácticas e analiza e identifica os diferentes tipos de frase.</p> <p>f) Identifica a situación de linguas en contacto: bilingüismo e diglosia, así como o proceso de normalización e normativización da lingua galega</p> <p>g) Coñece e rexeita os prexuízos lingüísticos.</p> <p>h) Coñece o contexto social, cultural e lingüístico dos anos de posguerra e analiza as consecuencias que a represión tivo para a cultura galega.</p> <p>i) Le os textos máis representativos de Cunqueiro e valora a importancia cultural que tivo a obra de Ánxel Fole</p> <p>j) Coñece os cambios que se deron no contexto social e cultural na Galiza de 1960 ao 1975 e analiza as circunstancias en que os escritores galegos tiveron que desenvolver o seu labor.</p> <p>k) Coñece os principais aspectos literarios de Celso Emilio Ferreiro, e da Nova Narrativa Galega.</p> <p>l) Coñece os trazos fundamentais que caracterizan a obra narrativa de Neira Vilas, Méndez Ferrín, Carlos Casares e Mª Xosé Queizán.</p>	<p>- Produce textos orais, con coherencia, cohesión e corrección, usando o rexistro adecuado á situación comunicativa.</p> <p>-Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas .</p> <p>-Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos ou gramaticais.</p> <p>- Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos</p> <p>- Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.</p> <p>- Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.</p> <p>- Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.</p> <p>-Coñece os principais autores e obras destacados na literatura galega desde o 1936-1975.</p>	<p>-Crear textos de diferente tipoloxía.</p> <p>-Expresarse oralmente con corrección ortográfica e léxica</p> <p>-Saber utilizar a derivación e composición para crear palabras.</p> <p>-Recoñecer os os verbos, adverbios, preposicións e conxuncións nun texto.</p> <p>-Coñecer as etapas e autores destacados da literatura galega desde o 1936 ata o 1975.</p> <p>-Analizar diferentes tipos de frases.</p> <p>-Coñecer e diferenciar o bilingüismo e a diglosia; a normalización e a normativización; así como os prexuízos lingüísticos.</p> <p>-Coñecer a historia da lingua galega ao longo do século XX.</p>

3ª AV A	<p>a) Pode elaborar e analizar diferentes tipos de textos.</p> <p>b) Identifica os préstamos e estranxeirismos</p> <p>c) Recoñece as onomatopeas, as palabras tabú e os eufemismos.</p> <p>d) Identifica cultismos e latinismos, como procedm. de formación de palabras.</p> <p>e) Recoñece e sabe empregar as diferentes variedades lingüísticas:</p> <p>f) Coñece e identifica e analiza as cláusulas simples e complexas, as oracións Coordinadas e as bipolares. Subordinadas subst, adxect e advert</p> <p>g) Posúe unha perspectiva xeral da hª da l. galega desde comezos do XX ata a guerra civil. Analiza os cambios sociais do panorama social e cultural galego durante a época dos anos 60.</p> <p>h) Coñece e analiza os cambios sociais que se produciron en España e en Galicia desde o 1975 ata a actualidade.</p> <p>i) Analiza o novo estatus legal acadado pola lingua galega e coñece as consecuencias que tivo para a nosa literatura.</p> <p>j) Recoñece as liñas e autores que salientan na poesía dos anos 80.</p> <p>k) Analiza os factores que permitiron a consolidación da literatura infantil e xuvenil e valora a importancia que supón a existencia de libros escritos en lingua galega neste campo.</p> <p>l) Analiza a importancia do auxe da produción dramática en Galicia.</p>	<p>- Aplica as normas de cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.</p> <p>- Usa as TIC para a corrección dos textos.</p> <p>- Clasifica oracións segundo a natureza do predicado, usando a terminoloxía correcta.</p> <p>- Recoñece e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos.</p> <p>- Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916</p> <p>- Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.</p> <p>- Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social do galego desde 1916.</p> <p>- Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega, así como os trazos da variedade estándar.</p> <p>- Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas.</p> <p>-Recoñece as liñas e os autores desde o 75 ata hoxe</p>	<p>-Analizar diferentes tipos de textos.</p> <p>-Identificar os préstamos, as palabras tabú e os eufemismos, así como os cultismos e latinismos.</p> <p>-Saber utilizar as diferentes variedades lingüísticas.</p> <p>- Analizar oracións simples e complexas: coordinadas, subordinadas, bipolares.</p> <p>-Coñecer as liñas e autores destacados da literatura galega (poesía, narrativa e teatro) desde os anos 80 ata a actualidade.</p> <p>- Coñecer e analizar os cambios que se produciron en España e en Galiza desde o 1975 ata a actualidade.</p>
---------------	--	---	---

CRITERIOS XERAIS DE AVALIACIÓN

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Probas obxectivas escritas (exame da parte teórico-gramatical)	70%
Lecturas obrigatorias	20%
Expresión oral, traballo de clase, traballo de casa e actitude [*]	10%

[*] Aínda que a valoración da actitude do alumno ten unha compoñente subxectiva alta, imos tratar de medila dun xeito o máis obxectivo posíbel. Neste apartado, e en función das notas tomadas polo profesor/a da materia, este/a valorará, como mínimo, o traballo na casa e na aula coa observación sistemática do realizado polos alumnos na aula e no traballo que o profesor indica que debe facerse na casa (tamén se pode valorar, a criterio do profesor, a orde e pulcritude do caderno da materia e calquera outro ítem capaz de ser valorado dun xeito minimamente obxectivo). O/A profesor/a da materia informará aos seus alumnos ao comezar o curso.

PROCEDEMENTO DA AVALIACIÓN

En cada unha das avaliacións realizaranse varias probas obxectivas escritas sobre os contidos sinalados. Ademais, tamén se terá en conta a realización de traballos puntuais para entregar, así como a súa exposición oral na aula e a realización de resumos de lecturas obrigatorias.

